

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНДУСТРІЇ 4.0. В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Давидюк Олександр Миколайович

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, с.н.с Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрНУ, адвокат
ORCID: 0000-0002-6699-0903*

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАСОБІВ ПІДТРИМКИ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКОНОДАВСТВІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Роботу присвячено дослідженню стану правового забезпечення реалізації засобів підтримки трансферу технологій в межах законодавства Європейського Союзу. Вивчається система та правова природа міжнародних правових документів, що лежать в основі цього правового регулювання, а також етапи розвитку цього правового регулювання. Досліджуються підходи і способи нормативного регулювання суспільних відносин у сфері трансферу технологій на рівні Європейського Союзу і країн членів Європейського Союзу. Систематизовано основні етапи розвитку законодавства, що регулює порядок застосування засобів підтримки впровадження технологій.

Ключові слова: технологія, законодавство ЄС, правове регулювання обігу технологій, трансфер технологій, інновації, інноваційна діяльність.

Davydiuk Oleksandr Mykolayovych

PhD, Assistant Professor of the Economic Law Department of Yaroslav Mudryi National Law University, Senior Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of National Academy of Law Sciences of Ukraine, advocate

STAGES OF DEVELOPMENT OF THE LEGAL SECURITY OF THE IMPLEMENTATION OF TECHNOLOGY TRANSFER SUPPORT MEANS IN THE LEGISLATION OF THE EUROPEAN UNION

The work is devoted to the study of the state of legal support for the implementation of means of support for technology transfer within the framework of the legislation of the European

Union. The system and legal nature of international legal documents underlying this legal regulation, as well as the stages of development of this legal regulation, are studied. Approaches and methods of regulatory regulation of social relations in the field of technology transfer at the level of the European Union and member states of the European Union are studied. The main stages of the development of legislation regulating the procedure for the use of means of support for the introduction of technologies have been systematized.

Keywords: technology, EU legislation, legal regulation of technology circulation, technology transfer, innovation, innovative activity.

Як і будь-які інші нормативні документи в межах Європейського Союзу, правове регулювання засобів підтримки впровадження нових технологій є результатом тривалого консенсусу та перемовин. Проте, обговорення можливих форм інноваційного співробітництва, в межах європейського простору, розпочалось в 80-х роках 20 століття, тобто ще до моменту формування Європейського Союзу в його сучасному вигляді. Результатом такого роду перемовин, стало застосування особливого правового механізму регулювання цих відносин, що був заснований на використанні тимчасових регуляторних актів. В якості цього специфічного правового інструментарію, стало використання особливого типу міжнародних документів – рамкових угод (Framework Program).

Їх сутність, полягає в тому, що країни учасниці Європейського Союзу, фіксують шляхи і напрямки спільних майнових, організаційних та адміністративних засобів заради підтримки процесу впровадження нових технологій. При цьому, детальний перелік, сутність застосовуваних засобів, і мета їх застосування, оголошуються на певний час, залежно від реально існуючих потреб суспільства та економіки.

Якщо проаналізувати всю систему вже застосованих рамкових програм у сфері підтримки технологій, можна виділити наступні етапи їх розвитку:

Перший етап розвитку, пов'язаний із прийняттям рамкової програми на період із 1984 по 1988 рр., (рамкова програма - FP -1);

Другий етап, охоплює собою проміжок часу із 1987 по 1991 рр., (рамкова програма - FP-2);

Третій етап, пов'язаний із затвердженням та реалізацією рамкової програми FP-3, на період із 1990 р., по 1994 р.;

Четвертий етап, тривав із 1994 по 1998 рр., і пов'язаний із виконанням рамкової програми FP-4;

П'ятий етап, був визначений прийняттям та виконанням рамкової програми FP-5, на період із 1998 р., по 2002 р.;

Шостий етап – рамкова програма FP-6 (2002-2006 рр.);

Сьомий етап було ознаменовано прийняттям рамкової програми FP-7, на період із 2007 р., по 2013 р.

Восьмий етап розвитку, пов'язаний із рамковою програмою FP-8, яка отримала персоналізовану назву «Горизонт 2020» (Horizon 2020).

28 квітня 2021 р., Європарламентом було затверджено Рамкову програму досліджень та інновацій «Горизонт Європи» (Регламент №2021/695), яка стала 9 за рахунком рамковою програмою такого типу [1]. З її прийняттям розпочався ще один історичний етап еволюціонування законодавства Європейського Союзу про підтримку трансферу технологій. Він триває і станом на сьогоднішній день.

При цьому, основною метою прийняття чергової рамкової програми, стала подальша розбудова та зміцнення Європейського дослідницького простору (ERA) і підтримка інноваційної діяльності (R&I). Таким чином, з моменту узгодження, прийняття і набуття чинності, в межах Європейського простору і Європейського союзу, було реалізовано 8 (вісім) рамкових програм підтримки трансферу технологій і зараз триває 9 етап такого розвитку.

Цікавим також і та сфера, на яку спрямовано стимулюючий вплив засобів інтенсифікації трансферу технологій. Так, до сфер підтримки віднесено інноваційну діяльність та трансфер технологій з приводу таких питань:

- енергоефективні технології;
- цифрові технології;
- охорона здоров'я;

- екологія;
- транспортні технології та інші [2].

В межах програми «Горизонт Європи» було задекларовано прагнення досягнення наступних цілей:

- підтримка створення, інтенсифікація поширення та передачі передових знань і наукоємних технологій;
- підтримка розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень, залучення більшої кількості молодих і перспективних вчених до їх проведення;
- збільшення кількості наукових досліджень спрямованих на появу інновацій;
- посилення співпраці між інституціями Європейського союзу і органами управління країн – учасниць, а також піж підприємствами, установами, організаціями щодо поширення інновацій та їх оперативного втілення (реалізації) до економіки Європейського простору;
- розвиток малих і середніх підприємств, як особливих форм співпраці щодо розробки, втілення і використання інновацій;
- створення нових робочих місць, забезпечення сталого рівня економічного зростання, сприяння підвищенню рівня промислової конкурентоспроможності [1].

У підсумку, можна констатувати, що особливий нормативний інструмент, рамкова програма «Горизонт Європи», як продовження форми інноваційної співпраці в межах рамкових угод FP, є однією із основних форм узгодження і впорядкування трансферу технологій. В межах цього темпорального інструменту реалізуються цілі і завдання підтримки трансферу технологій. Ці рамкові програми стали інструментом планування діяльності великої кількості підприємств, установ, організацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and

dissemination, and repealing Regulations (EU) № 1290/2013 and (EU) No 1291/2013 (Text with EEA relevance). Official Journal of the European Union. 12.5.2021. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/695>.

2. Horizon Europe, open science. Directorate-General for Research and Innovation (European Commission). URL: <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/9570017e-cd82-11eb-ac72-01aa75ed71a1>.

REFERENCES

1. Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) № 1290/2013 and (EU) No 1291/2013 (Text with EEA relevance). Official Journal of the European Union. 12.5.2021. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/695>.

2. Horizon Europe, open science. Directorate-General for Research and Innovation (European Commission). Retrieved from: <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/9570017e-cd82-11eb-ac72-01aa75ed71a1>.